

Izaja razen pondeljke
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Enostopna peti-
tvestica K 1'50, osmrtnice
in zahvale po K 2'50, raz-
glasi in poslano vrstica po
K 2; večkratne objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna števil. stane
50 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48 za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklame je za
listi so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Za naše vojne ujetnike v Italiji.

Meščansko časopisje je zadnje
čase veliko pisalo o tem, da je vr-
nile naših ujetnikov iz Italije že go-
lova stvar.

Temu pa ni tako. Italija vrača le
malo število invalidov, in sicer pre-
ko Incinosta in Dunaja, odkoder pri-
haja v domovino preko Maibora.
Tudi posameznikom se posreči uiti
iz ujetništva in priti domov. Naših
ujetnikov je v Italiji še 40.000. naj-
več na Siciliji in Sardiniji.

Italijanska vlada drži zlasti Slo-
vence, Hrvatke in Ogrce. Ona pravi,
da jugoslovanske države še ni pri-
znala, da se torej nahajajo s tistim de-
lom Jugoslavije, ki je nekdanji tvoril
del Avstro-ogrske monarhije. Še
vedno v vojnem stanju. Dokler ni re-
šen preprič s Italijani in Jugoslo-
vani glede jadranskega vračanja,
uradna Italija neče ničesar slišati o
vratu teh naših ljudi.

Da pa se tem našim nesrečnikom
le odmore, se je naša stranka obr-
nila na italijansko socialistično
stranko, da ona posreduje v tej reči.
Vodstvo italijanske socialistične
stranke, kakor tudi strankini svet,
sta imela od 9. do 13. januarja t. i.
sele in zborovanja v Firenci. Vse
posredovanja sodr. Regenta iz Tr-
sta, ki je član vodstva italijanske so-

cialistične stranke, se je teh posre-
dovanj mogel udeležiti tudi sodrug
Albin Prepeluh iz Ljubljane. Že na
prvi seji strankinega vodstva se je
na predlog sodruga Regenta princi-
pijčno sklenilo, da se stranka zavza-
me za naše jugoslovanske in v plo-
h vse vojne ujetnike, ki se nahajajo
v Italiji. V nedeljo ponoči se je vr-
šila posebna seja strankinega vod-
stva, katere se je udeležil tudi sodr.
A. Prepeluh, ki je podal poročilo o
tem vprašanju, krepko podpiran od s.
Regenta. Na to je vodstvo skle-
nilo, da ima stranka nemudoma za-
nieti veliko akcijo za onprostitev ju-
goslovanskih vojnih ujetnikov in si-
cer tako v parlamentu, kakor tudi z
agitacijo med masami.

Sodrug Prepeluh bo podal o tem
se obširne poročilo, iz katerega bo
razvidno, da sta imela s sodr. Regen-
tom popoln uspeh in da bo njih mi-
siija dosegla, da se naši vojni ujetniki
kmalu začno vračati k družinam in
delu.

Nadalje je podal sodrug Prepeluh
italijanskim socialistom tudi sliko
polažala naših civilnih internirancev
v Italiji in na položaja gorških be-
guncov, glede katerih vrnitve dela ita-
lijanska vlada nepotrebno teškoče.

Naša stranka proti nameravani rešitvi jadranskega vprašanja.

Načelstvo Jugoslovanske social-
no-demokratske stranke le z ozi-
rom na najnoveše vesti o bližajoči
se opasni rešitvi jadranskega vpra-
šanja sklicali dne 17. t. m. ponoči iz-
redno sejo ter sklenilo takoj izdati
naslednji nujni protest:

Izhalajoč iz svojega, ponovno
označenega stališča, ki odklanja vsa-
ko nasilno imperialistično rešitev
mejnih vprašanj, protestira z vso
odločno ogorčenostjo, katero li daje
zavest njenega pravičnega pomova-
nja, proti nameravani, nad vse kri-
vični, od golih imperialističnih nagi-
bov prevzeti rešitvi jadranskega
spora. Naša stranka stoji slekoprvi
na stališču samoodloče narodov z
vsemi primernimi garancijami v
vsem, po Italijanih okupiranem
ozemlju ter izjavlja, da ne prizna in
ne bo nikoli priznala katerokoli dru-
ge rešitve. Še posebej protestira
proti nevarni reški kolobociji, ki te
tem usodnejša, ker ustvarja netlebež-

no kal bližnjih opasnih sporov, ka-
tere hče naša stranka predvsem
preprečiti.

Reka je predstavljala naše po-
slednje izhodišče na morje. Z reši-
vilo, ki se tozadevno prihravlja v
Parizu, se nam zanira še ta poslednja
pot v svet ter nas gospod. in po-
litično kratkoma uniči. Če se že
vrše pogajanja — proti naši volji —
o nekaterih delih spornega jadrans-
kega teritorija, potem zahtevamo
brezpogojno vse ozemlje severno od
Wilsonove črte, medtem ko nai v za-
sednem delu lužno do te črte odloči
ljudski plebiscit. Naša stranka ho-
te svoje zahteve z odločnostjo branila,
toliko z ozirom na prizadete kraje,
kolikor na nevarnost, ki jo vsaka
druga rešitev vsebuje, ter apelira že
sedaj na svetovni proletarijat da jej
v tej njeni pravični borbi pomaga. —
Načelstvo jugoslovanske socialno-
demokratske stranke.

Pasivna resistenca v revirjih.

V nekaterih rudniških krajih je
delavstvo pričelo s pasivno rezis-
tenco. Vzroki so različni. Brez-
dvomno je draginja, ki je zlasti po
kolikovanju denarja hipoma silno na-
rasla, glavni vzrok nezadovoljstva.
To nezadovoljstvo povečuje tudi ne-
rčno dovažanje živil, kar le pač pi-
pisovati izrednim in težkim prihlkam
mlade, še neurejene države.

Razlika med delavskimi mez-
dami in cenami življenjskih potreb-
ščin, zlasti obleke in obutve, je ved-
no večja, vsled tega gromotni položaj
delavstva vedno bolj in več nezno-
sen. Cene potrebščin in mezde je
treba spraviti v sklad. Če se to ne
bo zgodilo, pride do velike produk-
cijske krize vohče. Dolžnost trbo-
veljske družbe je torej, da povisa
razmeram primerno mezde in omo-
godi nabavo nujno potrebne obleke
in obutve rudarjem,

Gibanje je prišlo nenadoma in
brez sporazuma z strokovnimi de-
lavskimi organizacijami, kar obža-
lujemo, dasi popolnoma razumemo

težak položaj prizadetega rudar-
skega delavstva. Zahtevamo od
deželne vlade, da nemudoma skliče
zupnike rudarske organizacije iz
vseh revirjev, da oni podnesejo svo-
je zahteve v konkretni obliki. De-
lavstvo pa naj pokaže svojo zrelost
s tem, da mirno presodi svoj položaj
in se ne da hipno razburjati po malo
premišljenih korakih od katerekoli
strani, bodi od strani deželne vlade,
bodi od neodgovornih elementov.

Naša stranka je včeraj, v ne-
deljo 18. t. m., po sodr. Prepeluhu,
Golouhu in Birsli intervenirala pri
deželnem predsedstvu. Odgovor ni
bil zadovoljiv. Zvedeli so, da ima
deželni predsednik striktna naročila
od ministrstva za notranje stvari.
Kakor svarimo organizirano delav-
stvo, tako stajamo tudi deželna vla-
da pred prenapljenimi sklepi.

Delavstvu pa ponavljamo: V
enotni organizaciji in v zaupanju do
njenege vodstva je edino jamstvo,
da se dosežejo ohi.

VOJNA ODŠKODNINA SRBIJI.

LDU, Belgrad, 18. »Pravda« jav-
lja iz Pariza: Kakor se poroča, je bi-
lo pred nekoliko dnevi od merodal-
ne zavezniške strani dano zagoto-
vilo, da se bo Srbiji priznal 6% delež
pri vojni odškodnini. Kakor se do-

znava sedaj, le odločitev v tem vpra-
šanju že pada. Definitivno le torej
določeno, da se naši zahtevi po 6%
deležu zadovolji. Kar se tiče našega
avansa, je mogoče, da bo znašal 750
milijonov frankov, in sicer z ozirom
na to, ker se trdi v zadnjem času, da

se od prvih 80 milijard frankov ne bo
odbila vsota stroškov, ki bi znašali
baje okoli 10 milijard frankov.

AGRARNO VPRAŠANJE.

LDU, Belgrad, 18. Po odredbi
ministra za agrarno reformo se bodo
v Bosni in Hercegovini organizirala
agrarna zastopstva kot posvetovalni
organi pri izvrševanju agrarne re-
forme. Člani teh zastopstev bodo po
številnem sorazmerju zastopniki
kmetov, begličarjev (pristašev be-
govstva), svobodnih seljakov in po-
sestnikov.

LDU, Belgrad, 18. Dela za izgo-
tovitev agrarne statistike, ki bo slu-
žila za podlago pri definitivnem iz-
vedenju agrarne reforme, so se tri-
čela napreči v smeri, da se ugotovi
sedanje stanje veleposestev v vsem
našem kraljevstvu. Za Slovenijo in
Prekmurje so bita ta dela pred nekaj
dnevi dokončana. Sestavljena je ma-
pa, ki predstavlja stanje velepose-
stev, kakor tudi pregledne detailne
rizhe. V Sloveniji je vsega skupaj
242 286 ha veleposestniškega zemlji-
šča, od katerega obsegajo gozdi
171.772 ha. V Prekmurju prihaja v
poštev 19.973 ha zemlje. Za Banat
so se izdelali že v katastralnih ma-
pah pregledni načrti veleposestev in
zemlje, ki se le začasno datuje v na-
mem. Na Hrvatskem in v Slavoniji
bodo znašli stroški za agrarno sta-
tistiko približno en milijon kron.

UREDITEV IZSELENISKEGA VPRAŠANJA IZ AMERIKE.

LDU, Belgrad, 18. G. Mikolo
Gionovič, podravnateli odseka za
obnovo zemlje v ministrstvu prehrane
in obnove zemlje, odnoliče v krat-
kem v Ameriko zaradi ureditve iz-
seleniškega vprašanja in nabave
raznega materiala, ki je potreben za
obnovo naše zemlje. Akcija G.
Gionoviča je osredotočena v New Yorku,
kjer bo imela zlasti tudi nalogo,
zbuditi zanimanje ameriških finan-
čnih krogov za narodno gospodarstvo
naše države.

DEMobilizacija PRVEGA POZIVA.

LDU, Belgrad, 16. Ker se bo v
nekaj dneh izvršila popolna demobi-
lizacija prvega poziva, je vojni mi-
nister zahteval od vseh ministrstev,
ki so imela dosedaj v službi vojake,
da popolnijo mesta, a katerih so bili
ti vojaki, s civilnimi uslužbenci.

ZAHTEVJE INVALIDOV.

LDU, Belgrad, 17. »Politika« jav-
lja: Včeraj ob šestnajstih so bili pri
ministrskem predsedniku Davidovi-
ču zastopniki invalidov. Zahtevali so
na podlagi resolucije, sprejete na in-
validskem zborovanju, da se jim zvi-
ša podpora in da se dovoli družinam
v vojni padlih mesečna podpora po
150 dinarjev. Ti izdatki bi znašali
dva do tri milijone dnevno ker je v
naši kraljevini 600.000 rodbin, ki so
ostale brez roditeljev.

ZAPLEMBAMANUFAKTURNEGA BLAGA V SARAJEVU.

LDU, Sarajevo, 17. Včeraj je tu-
kašnja policija v muslimanski cen-
tralni banki našla okoli 2 in pol va-
gona različnega manufakturnega
blaga: sukna, klobukov, barhenta in
različnih vrst platna. Blago se je za-
plenilo in ostane zaplenjeno do
daljine odredbe policijskega ravnatel-
stva.

Pomanikanie v Šibeniku.

LDU, Split, 16. (DDU.) Razmere
v prehrani mesta Šibenika so posta-
le prav neznosne. Skladišča živil za
vojake in prebivalstvo so popolnoma
prazna.

Ustavitev osebnega prometa v Av- striji.

LDU, Dunaj, 16. (ČTU.) Začenši
s pondeljkom se bo za en teden usta-
vil ves osebni promet.

NEMIRI V BUKAREŠTI.

LDU, Veliki Bečkerek, 12. Tu-
kajšnji listi od 15. t. m. prinašajo ve-
sti iz Bukarešte, da je prišlo tam po-
novno do spopadov med delavci in
volaki. Ranjenih je bilo več delav-
cev.

ŠVICA ZAHTEVA ZASE POPOLNO NEUTRALNOST.

LDU, Lyon, 17. (Brezlično.) Švi-
carski zvezni svet je objavil v četr-
tek zlutrai dokumente, ki se nana-
šajo na zadnja pogajanja Švice z vr-
hovnim svetom v Parizu glede usta-
novitve lige narodov. Zvezni svet je
zahteval pojasnitve in točnega od-
govora z ozirom na svojo zahtevo
da se Švici prizna popolna neutrals-
nost za vedno in brez vsake rezerve
v celnem obsegu pogodbe iz leta 1815.

DESCHANEL PREDSEDNIK FRANCOSKE REPUBLIKE.

LDU, Pariz, 17. (DnuKU.) —
Brezlično, ob 18. uri 15 min.) Novi
predsednik francoske republike De-
schanel je dobil pri volitvi od 889
glasov 737 glasov.

V Berlinu je mir.

LDU, Nauen, 17. (Brezlično.) V
Berlinu je sedaj vse mirno. Delavci
so v polnem obsegu zopet začeli de-
lati. Vseled dogodkov v torek je bilo
doslej 26 oseb aretiranih. Tudi dru-
god v državi se je položal znatno iz-
boljšal, tako v Porenju in na Vest-
falskem, kjer je železniški promet
skoraj povsod vzpostavljen. Vseled
stavke v okraju Essen se 48.000 va-
gonov s približno pol milijona ton
premoga ni moglo odpelati. Vseled
tega je zlasti plinarna v Hamburgu
v zelo kočljivem položaju. Čile pre-
mogovna zaloga bo v petek zvečer
popolnoma izčrpana, tako da bo ne-
mara morala ustaviti obrat. V Stet-
tinu in v Hamburgu so bile v četrtek
popolne velike demonstracije, ki pa
niso dovedle do resnejših izgrediv.

ANGLEŠKI KAPITALISTI V SKRBEH.

LDU, Rim, 16. (DunkU.) — Brez-
lično.) »Mossaggero« poroča iz Lon-
dona, da so vsled nujne zahteve
Lloyd Georgeya odpotovali v Pariz
angleški vojni minister, prvi lord ad-
miralitete, šef generalnega štaba in
šef ameriškega štaba. Potovanje
spravljalo v zvezo z zmago sovjet-
ske Rusije. Zbiranje čet v Turkesta-
nu, Buhari in Kivi da le nevarno, da
le v Taškentu in Asabadu mnogo re-
dovitih rdečih čet, da obstaja velik
del teh čet iz bivših vojnih ujetni-
kov, posebno kozakov. V Perziji da
je boljševiška organizacija zelo raz-
vita, v Afganistanu in indijskih ob-
mejnih pokrajinah da so neprestani
nemiri, velik del Mezopotamije da
se je proglašil neodvisen. Niti an-
gleška posadka, niti Arabci emira
Fairula niso mogli dosedaj uspeti
proti vstašem. Množilo se spopadi
med Angleži in domačini. Angleški
diplomatski krogi so prepričani, da
so turške čete, ki se nahajajo v Mali
Aziji, v zvezi z boljševiškiimi sve-
tovnimi organizacijami ter da bo v
doglednem času prišlo do odločitve.

Zveza narodov.

LDU, Lyon, 17. (Brezlično.) V
petek zlutrai se je v ministrstvu zu-
nanjih zadev prvič zbral eksekuti-
vni odbor lige narodov. Sejo je otvo-
ril Leon Bourgeois, ki je bil na »red-
log Venizelosov tudi izvoljen za pre-
dsednika. Po Bourgeoisovi zahvali za
izvolitev so govorili lord Curzon, g.
Ferraris in drugi.

PRODIRANJE RDEČE ARMADE.

LDU, Berlin, 16. (ČTU.) Ker so
boljševiki zavzeli Krasnojarsko soto
so zasegli tam tudi tabor nemških in
avstrijskih vojnih ujetnikov.

KOLČAK UJET.

LDU, Moskva, 17. (DunkU.) —
Vseled popolnega propada Kolčakove

armade narredule vstaja v vzhodni
Sibiriji. Po izpolnitvi poročilih je
češki »batalion smrti« uiel železniški
vlak, kjer je bil minister za notranje
posle, ministrski predsednik in gene-
ral Martinov, pa tudi Kolčak sam.
Zaradi izročitve Kolčaka sovjetski
vladi se vrše pogajanja s Čehi.

Turčija sprejme mandat evropske velesile.

LDU, Pariz, 16. (ČTU.) Turška
vlada je mirovni konferenci predlo-
žila spomenico, kjer izjavlja, da Tur-
čija sprejme mandat evropske ve-
lesile.

Novice.

— Nerednosti na pošti Ljubljana-
Kočevje. Brzloavi in ekspresna pi-
sma, oddana na pošto v Ljubljani,
prihalajo v Kočevje istočasno kot
navadna pisma ali pa še pozneje. So-
drug iz Kočevja nam poroča, da je
dobil brzclav, ki je bil oddan v Lju-
bljani na pošto 28. decembra m. l. šele
6. t. m. Devet dni rabi brzclav iz
Ljubljane v Kočevje, ki mora biti —
normalnim potom — vročen naslov-
licencu najpozneje tekem enega dne.
Ali bodo mari tudi pri nas nstopile
žalostne orijentalne razmere? Za-
htevamo, da se ti nedostarki takoj
odpravijo.

— Pretiskavanje dinarskih ban-
kovcev. V upravi državnih fondov
so že začeli natiskavati označno
kronske vrednosti na nove državne
di arske bankovce od 1000, 100, 50
in 20 dinarjev. Kakor hitro bo to ti-
skanje dovršeno, se bodo potegnili
iz prometa bankovci po 1000, 100,
50 in 20 kron.

— Edvard Bernstein, znani znan-
stvenik nemške socialne demokra-
cije ter v modernem socializmu za-
stopnik tzv. revizionistične smeri, je
slavil 6. t. m. sedemdesetletnico svo-
jega rojstva.

— Theodor Fontane, 30. decem-
bra m. l. je praznoval nemški narod-
stoletnico rojstva enega svojih naj-
večjih pesnikov — Theodora Fon-
tanela.

LJUBLJANSKIM SODRUGOM!

Danes ob pol 20. uri diskusijski
večer.

Politična šola v Trbovllah odra-
de v sredo. — V Zagorju se vrši v
petek ob avadni uri. Primesti se s sa-
bo komunistični manifest.

Wilsonova črta.

Iz Belgrada prihaja vest, da je iz-
javil naš zunanji minister dr. Trum-
bič, da je Wilsonova črta zadnja
koncesija, ki jo da jugoslaviia.
Ta črta gre od izliva Roše na Učko
goro in Nanos — torej si približno
lahko vsak izmeri razdaljo od te čr-
te do Ljubljane. Kai pomeni to v vo-
jaškem oziru za Ljubljano Slovenio
in Jugoslavijo, le vsak s strahom raz-
bral iz strokovno-volaške študije
»Naših meji proti kraljevini Italiji«. ki
izhaja ravno sedaj. Ta meja pomeni
približno isto za Ljubljano kar je po-
menila nekdanja avstrijsko - ita-
lianska meja za Gorico, razloček le
samo ta, da le bila Gorica provinci-
jalna in za državo v gospodarskem
oziru manj pomembno mesto. Lju-
bljana pa le kulturno in gospodarsko
središče cele Slovenie in Savska do-
lina glavna prometna žila je pokra-
jine. In prvi dan vojne bo vsa ta no-
krajina pod sovražnim ognjem in bo
izločena kot aktivni faktor iz Jugo-
slavije. To je faktični pomen te črte.

Ostane politični del. S tem, da
smo začeli govoriti o koncesijah,
smo neizmerno oslabilli svoje stali-
šče v znanle-političnem oziru, ki ni
bilo nikdar silajno. Katti nekaj dru-
gega je, če nam ententa dikтира vo-
lo voljo in nekaj drugega, če začne-
mo sami govoriti o koncesijah. V pr-
vem slučaju pokažemo svetu, da nam
dela gospoda v Parizu nasilje in da
je to, kar izgubimo, navaden rop, v

drugem primeru deloma vtiš, da sami privolimo v tako rešitev in nimamo pozneje nobene naslova. Na podlagi katerega bi lahko zahtevali zase kraje onstran Wilsonove črte. Obe stališči se izkristalizirata v alternativo: ali zahtevamo kraje onstran te črte zase — ali pa ne. Tu pa je vsaka beseda odveč. P. P.

Naše stališče

Prejeli smo in objavljamo: »Na skupni seji delegatov 9. t. m. se je z ozirom na razpust Saveza v Zagrebu in na discipliniranje voditeljev sklenilo poslati 10. t. m. delegacijo organizacij k predsedniku deželne vlade za Slovenijo, g. dr. G. Zernavu in sklicati za 12. t. m. javno razpravo. Delegacija naj bi bila predsedniku pojasnila naše stališče glede razpusta stanovske organizacije in ga prosila za posredovanje, da se vzroki razpusta v naše pomirjenje oblije, da se preiskava pospeši in da se proti obtožencem postopa obzirno.

Na shodu smo hoteli predvsem slovenski javnosti dokazati, da je vse naše skupno delovanje s Savezi drugih pokrajin našega krajevidstva imelo izključno le stanovski značaj, t. i. stremilo le za ureditvijo službenih razmer in izboljšanje gnojnega stanja javnih nameštencev. Deželni predsednik g. dr. G. Zernav naše delegacije ni sprejel. Sporčilo je, da so obtoženci že izročeni rednemu sodišču, in da za posredovanje ni kompetenten. Društvenemu predsedniku le še isti dan odsvetoval sklicati shod, ker bi ga moral prepovedati.

V seji delegatov dne 13. t. m. se je sklenilo, da se sklicuje izredni občni zbor osrednjega društva, ker nečemo s sklicanjem javnega shoda spravljati v nevarnost obstoja skupne organizacije v Sloveniji. Na tem občnem zboru naj člani razpravljajo o stališču osrednjega odbora, ki le nastopno:

Če preiskava dožene, da so obtoženci gojili politične protidržavne francoske tendence, jih naša organizacija ne štiti, ker ni imela in nima nobenega stika z državi protivirimi elementi. Vsi slovenski javni nameštenci bi kot zvesti Jugoslovani odločno nastopili proti vsakomur, ki bi poizkušal našo stanovsko borbo zlorabiti za protidržavno agitacijo.

Če se pa izkaže, da so obtožbe, kakoršne razširja časopisje, neosnovane, in da se voditelji razpuščene Saveza preganja le zaradi njihovega delovanja kot izvršilnih organov naših skupnih sklepov, bi smatrali razpust Saveza in discipliniranje voditeljev kot poizkus zatreti naše organizacije in preprečiti s tem solidarnost vseh javnih nameštencev.

Prepričani smo, da so naši dosežki uspehi le sad našega skupnega in enodušnega postopanja in da nam je popolna solidarnost tudi v bodoče potrebna.

Ista solidarnost mora tudi zahtevati zadoščenja onim našim nedolžnim tovarišem, ki za nas trpe.

Posebel še povdarjamo, da imamo za naše uspehe na stanovskem polju v odlični meri zasluge tovariši Hrvatje s predsednikom razpuščene Saveza, dr. V. Benkovićem na čelu.

V Ljubljani, dne 15. jan. 1920.

Odbor »Društva državnih uslužbenцев kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje«.

Dnevne vesti.

Črna knjiga slovenskega klerikalizma.

Oglasilo čehoslovaške socialne demokracije »Nova Doba« v Plzinju poroča pod gorentim naslovom sledeče: »Ljubljansko socialno - demokratsko glasilo »Naprej« priobčuje že precej dolgo poročila o činih, ki so jih storili goreči slovenski klerikalci v proseh avstrijskih cesarjev in vladavine posebno med vojsko, in kako so s tem oškodovali vsa stremjenja po osvoboditvi naroda. Kakor so pač delali pri nas. Klerikalci hoteli vsem le škodovati in škodovali.« — Pomembna je ta sodba priznana čehskega klasika, ki kaže, da so klerikalci povsod enaki.

Kaj je s kurivom.

Niži uslužbenci ljubljanskega glavnega kolodvora nam oiso, da že štiri mesece ne dobivajo nobene plače premoza ter vprašajo vodstvo južne železnice, če se sploh še zaveda, da le od nekdanjega dolžnost železnicega vodstva preskrbeti svoje uslužbence, tudi nižje, s premožom. Vsa tako je bilo do zadnjega časa, dokler so gospodje imeli kaj obzira do potreb in pravic uslužbenцев. Dry

si uslužbenci ne morelo kupiti pri trgovcih in tudi solnce ni v ten časih na Kranjskem tako vroče, da bi si mogli ob nem kuhati kosilo kuriva ne dobe, drv si ne morejo kupiti kar te za premož pa nimajo. Kaj jim le tedaj storiti? In potem se gospodje čudijo, če vsaki čas izvine kak železniški prag. Neumno! Kako naj uslužbenci drugače kurijo. Zima je tu: vodstvo južne železnice naj napravi svojo dolžnost. Uslužbenci ne bodo več zmrzovali.

Ponovno brezuncev.

Radi bližajočih se občinskih volitev se vsi v Ljubljani stanujoči begunci pozivljajo, da se pridejo prihodnji teden t. i. od 19. do 24. t. m. zgledati v Pražakovo ulico št. 3. I. nadstropje, in sicer vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne. Volilno pravico imajo vsi oni 21 let stari begunci, ki so bili policijsko zlaščeni pred 1. februarjem 1918 in še tukaj prebivajo kakor tudi vsi javni nameštenci, ki imajo po razgrnitvi volilnih imenikov v Ljubljani svoje bivališče. Volilno pravico imajo tudi vse one begunce, ki so 21 let stare, prebivajo dve leti v Ljubljani in so dovršile kako 8-razredno ljudsko, kako meščansko ali 4-razredno srednjo šolo. Volilni upravičenci ne odlašajte in pridite vsi! Rok se ne podaljša.

Kje leži denar iz Amerike? Čuleto se pritožbe, da ljudje, ki imajo svoje v Ameriki, še sedaj niso dobili denarja, ki jim je bil odposlan meseca avgusta 1919 iz Amerike. Vprašali smo pri čerkovnem uradu, kaj more biti vzrok tej zamudi. Povedalo se nam je, da tiči vzrok deloma v tem, ker zaradi poštnih zvez z Ameriko bankir Frank Sakser v New Yorku ni mogel dobiti pravočasno čekov tukašnjega čerkovnega urada, pri katerem ima svoj konto. Čeki so mu bili odposlani v novembru in je takol nato nakazal potem čerkovnega urada čez poldrugi milijon kron za 550 različnih naslovljenцев v Jugoslaviji, večinoma v Sloveniji. Nakaznice so že izgotovljene in denar bo dostavljen v par dneh, kakor hitro prispe gotovina, ki jo čerkovni urad ima dobiti od nekaterih bank v Zagrebu za račun Sakserja. — Sodeč po vsoti denarja, ki je le dal prislati svojemu kontu le pričakovati nadaljnjih nakazil za ljudi, ki imajo svoje v Ameriki, za najmanj en milijon kron.

Dilake iz zasedenega ozemlja visoko in srednješolce opozarjamo, naj takol vložijo prošnje za čevlje, kdor tega še ni storil. Pravico do čevljev imajo vsi dilaki iz zasedenega ozemlja, ki so podnore potrebni. Prošnje naj se naslovi na Poverjenstvo za socialno skrb, pošlejo na v pisarno za zasedeno ozemlje, Ljubljana, Pražakova ulica 3. V prošnji naj bo navedena številka velikosti čevljev in naj bo prošnja potrjena od dotičnega šolskega vodstva.

Begunska podpora. Z ozirom na notico, ki je izšla pred kratkim v naših dnevnikih, se obračajo begunci na predsedstvo deželne vlade — urad za zaščito beguncev — z različnimi prošnjami za izredno podporo. Ker je vsota, o kateri je bilo govora v listih in ki je že od centralne vlade bala dovoljena, namenjena le za izplačevanje rednih begunskih podpor, so vse take prošnje naslovljene na omenjeni urad, brezpredmetne.

Proti beguncem. Glavarji begunskih družin, ki stanujejo v Ljubljani in prejemajo begunsko podporo, naj se v svrhu popisa zgleda tekem 5 dni pri pristojnih stražnicah državne policije.

Nesreča na državnem kolodvoru. V petek, dne 16. t. m. ob 20. uri 15 minut se je zgodila na državnem kolodvoru v Šiški nesreča, katere vzrok niso še doslej povsem pojasnili. Nesreča se je pripetila na prvem tiru tik postajnega poslopja. Ob 20. uri 15 minut je po omenjenem tiru vozil strojevodja Curialek premikalni vlak. Nadpremičak Sedovnik je dal znamenje »stoji« in Curialek je ato vlak takol ustavil, a ni nikakor slutil, da se le kdo ponesrečil. Sedovnik je nato odhitel v postajno pisarno po skladiščne liste. Za vlakom pa se je začela zbirati množica železniških uslužbenцев in drugih ljudi, katerim se je nudil pretresljiv prizor. Na tračnici so bili razmetani deli človeškega telesa, kosti, meso, deli obleke in potok krvi. Med tračnicami je ležala glava, obrnjena proti severu. Telo je bilo docela razmesarjeno. — Na lice mesta je došla policijska komisija, ki je takol zaščitila navzoče policijski zdravnik dr. Drč pa je konstatiral takoljšno smrt. — Nočni čuvaj Hajek je edino videl, da je v trenutku, ko je vozil vlak po tiru pred postajo,

opazil med kolesi pod vozovi svetilniko luč. V resnici so našli na tiru razbito železničarsko luč. Na tračnični način ponesrečeni je bil strojevodja Fran Voh, oče dveh malih otrok, stanujoč z ženo v Spodnji Šiški št. 168. Prišel je bil z doletskim vlakom na državni kolodvor, kjer ga je dohitela nesreča. Voh je bil zelo soliden in pošten železničar ter skrben družinski oče. Ostanke ponesrečenca so skrbno dobili in prepeljali v mitvašnico sv. Krištofa. Postajno načelstvo je ženo takol obvestilo o nesreči. Pogreb je bil včeraj, v nedeljo ob 3. uri popoldne.

Hoffmanove priponedke. Prva uradniška predstava v opernem gledališču se vrši v torek, dne 20. t. m. ob pol 8 uri zvečer.

Brez luči se pride v kriminal. To se je pripetilo nekemu Ivanu Švabu, čevljarju v vojaški službi pri nekem vojaškem uradu, kjer so imeli skladišče železa. Ivan Švab je napravil prilatelstvo z nekim civilistom s katerim se je dogovoril, da mu preda znatno množino železa. Orodnanec llovlar mu je pomagal, vojaški kočijaž Kamnikar France pa mu je dal konje in voz na razpolago. Zvečer je Švab ukradeno železo vozil za civilista, ki mu je 30 korakov pred, tim kazal pot. Na vozalu Ambroževga trga in Poljanske ceste na ga je ustavil stražnik, ker ni imel »luči«. Tedaj je postal Švab v vedenju sumljiv. Stražnik ga je s konji in vozom vred povabil na policijo, kjer se je stvar začela razvijati kot tatvina železa.

Pošiljatev ameriških daril. Ker nam dohajajo mnogobrojna vprašanja iz vojnih krajev Slovenije radi ameriških daril rolakom v domovini, sporočamo vsem zainteresiranim, da se le pošiljatev, ki je bila prvotno javljena, da odplove 30. novembra, zakasnila in da je glasom ravno došlega pisma, blago odplovalo iz New Yorka dne 16. decembra in ga vozi ameriška ladja »North Pine«, ki pride direktno v Trst. Ko dospe pošiljatev v Ljubljano, bomo vse adresate obvestili potom dopisnice. — »Balkan« trg. kom. in šned. d. družba.

Društvo državnih uslužbenцев kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev za slovensko ozemlje s sedežem v Ljubljani ima vsled sklopa odborove seje z dne 14. t. m. v četrtek, 29. januarja 1920, ob pol 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsedstva. 2. Razpust Saveza javnih nameštencev u Zagrebu in naš položaj. 3. Sklepanje o došlih predlogih oo § 9 društvenih pravil. — Opazka: Predloge, ki naj o njih sklepa občni zbor, le prijaviti bismeno odboru najkasneje 8 dni pred zborovanjem. Odbor.

Izred sodišča. V petek se je zagovarjal J. Tisler, sodarski pomočnik, pred okrajnih sodiščem radi hudodelstva tatvine. V prednici je ukradel dva velika soda in šest malih. V šrambo je prišel s ponarejenim ključem. Vsled tega delanja je bil obsolten na štiri mesece težke leče s trdim ležiščem vsakih 14 dni in njevoj tovariš na dva meseca.

— Propad dunajskih otrok. Listi priobčujejo statistične podatke o zdravniški preiskavi šolske mladine na Dunaju, ki se je izvedla po prizadevanju ameriške pomožne akcije. Iz statistike je razvidno, da ne more označiti 97 odstotkov dunajske dece kot nezadosno hranjene.

Iz Slovenije.

Kropa.

Kropenčanom se je nudila zadnji čas prilika, govoriti o zanimivi, pripovedki o šestih srebrnih svečnikih, ki so se pred kratkim po celih treh letih čudežno našli. Ljudska govornica je pripovedko olepšala z lepimi varijacijami. Junaki te pripovedke so: pred par leti umrla gospodična Amalija, njen glavni in edini dedič ter neki višji gospod iz Kroke. Mistični predmet nove kropenške pripovedke so pa kakor rečeno šesteri srebrni svečniki, ki so sedaj biagoslovljeni kot rodbinski talisman zopet prišli v roke nesrečnega dediča Amalijine znančice. Pripovedka o srebrnih svečnikih bo pa še dolgo živela med našimi slavnimi kropenškimi znančicami... Če treba, bomo tudi mi o njej še več govorili.

Raftenburg.

Pred dobrim tednom smo imeli pri nas v gostilni g. Leskovšek mnogobrojno obiskani shod. Predsedoval mu je sodrug R. Danko, ki je orisal navzočim v kratkih besedah splošni politični položaj. Za njim je govoril sodrug Marn. Ta le ob velikem navdušenju in odobravanju navzočih govoril o vseh važnih

vprašanih današnjih dni in ostro kritiziral razmere. Povdarjal je predvsem veliko važnost občinskih volitev, pa tudi volitev v parlament. Sodrug Danko je nato podrobno govoril o občinskem gospodarstvu, ki je povsod bilo v rokah starokodnih in bogatih samodržcev, ki so v prvi vrsti gledali le nase in svoje nabližje le pristaše. Poglavje o občinski aprovizaciji je še posebej obdelal. Tu so namreč županji in njihovi kmetovci najboljše pokazali svojo veliko »ljubezen« do revnega ljudstva, na najso bili klerikalci ali pa liberalci. Priporočaloč citanje delavskega časopisa, je govornik, viharno odobravan, končal svoj govor. Sodrug Hočevar je še omenil pomen naših konsumnih in izobraževalnih društev. Shod je bil zelo podučen in zanimiv. Tu si namreč slišal vse, kar teži in greni našemu ljudstvu življenje. Posebno manika po krivdi veriznikov petroleja, soli in sladkorja, pa tudi še drugih stvari. Rudarji so tudi povedali svoje. Sodrug Friedl in še nekateri drugi so namreč zahtevali, da se rudarjem mesto težkega dobavljenja premoza na dom izplača raie gotova svota denarja, ali pa se naj premož zamenja za drva. Za delo ob praznikih so zahtevali dvoletno mezdno. Izrazili so tudi željo, da se »Unia« tudi nanje boljše ozira, ker prispevajo ravno iste »dunjske pristobine, kakor rudarji v Trbovljah, Hrastniku itd. Dalje so kritizirali tudi to, da prihajajo za rudarje kmetije, ki se pri delu prav brezbrizno ponašajo, delajo spretnišim rudarjem samo sitnosti in tudi sicer škodujejo, ker nimajo še nobenega smisla in jim le organizacija zadnja briga. Po leno uspelem shodu so si politično organizirani sodrugi izvolili ta odbor: Predsednik: Hočevar Fr.; namestnika: Friedl Fr. in Moškon Ant.; blagajnik: Danko Rai.; namestnika: Hlastan Jožef in Moškon Jožef.; tajnik: Danko Rai.; namestniki: Kelkar Fr., Kunej Martin, Pečnik Maks. (Nekat sodrugov je iz okolice.)

Pragersko.

Ko smo po prevratu dohili na našo postalo novega postajenačelnika in nove uradnike, smo unali, da bo sedaj vendar enkrat konec preganjanju in denuncianstvu. Motili smo se, kajti vse le še tako, kakor je bilo v bivši Avstriji, da ne rečemo slabše. Razlika obstoji le v tem, da so imeli prej prednost tzv. »Reichbünd-

lerji«, sedaj pa to imajo »Zvezarji«, ki uživajo pri postajenačelniku in njegovih pristajih samo protekcijo. Vsa »Zvezar« le gotov, pa četudi nima sposobnosti in potrebnega znanja, da pride na boljša službena mesta, kakor oni, ki so starejši in sposobnejši. Tako sedi v pisarni par mladih nezavednecev, ki se znajo samo smelati svojim neumnostim. Če pa pride kdo izmed pristajev naše stranke prosit za kako boljše mesto, se va hladno odkloni, češ ni prostora. Kako tudi, ko nisi »Zvezar«! Ali je to pravica? Pri železničarski aprovizaciji tudi gospodarji hud »Zvezar«, g. Princič ki nima menda drugega dela, kakor da prebira časopisje, naslovljeno na posamezne železničarje. O nem izpregovorimo še posebej, ko opisemo natančneje našo aprovizacijo in postajno restavracijo. Za sedaj dovolj! Pohotajate se, »Zvezarji«, ker vas rdeča straža pazno zasleduje!

Guštani.

Klerikalna »Strokovna zveza« je nedavno sklicala shod. Govoril le župnik g. Razgoršek, ki se na vse kriplje trudi, da bi razbil našo kovinarsko organizacijo. V ta namen se pri agitaciji poslužuje tudi božjih zapovedi, ki baie ukazujejo, da mora vsak delavec biti samo v »Strokovni zvezi« organiziran. Pravil le nadalje, da so voditelji naše stranke sami kapitalisti, ki izkoriščajo delavstvo. Seveda le župnik pozabil povedati, da le ravno duhovščina prva izkoriščala ljudstvo, tako da le cerkev danes največji kapitalist. Poleg drugih neslanosti, ki jih le župnik premleval na shodu, se le tudi hvalil, da le on preskrbel premož za letarno, čeprav vemo, da le pri zadnji razpravi povedal g. nadsvetnik, da dobimo premož v dveh do treh tednih, kar se le tudi zgodilo. Dalje le trdil, da socialisti uničujemo vero, čeprav le delansko izpodkopavajo duhovniki sami, ker se vmešavajo v politiko. Sicer na delavci predobro vemo, da bi adelvstvu ne bilo danes prav nič pomagano če bi si ono samo ne pomagalo. Zato le vse vaše prilizovante, klerikalna gospoda, popolnoma brezuspešno. Zastonj se trudite, da bi obdržali v svojih rokah občinske stališče!

Izdajatelj Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Deželno sodišče v Ljubljani je razsodilo tako:

- 1). Milan Hočevar, rojen 3. 3. 1894 v Celju tja pristojen, kat. oženjen trgovec v Ljubljani, že predkaznovan;
- 2). Josip Slibar, rojen 5. 3. 1884 v Trstu pristojen v Moravče, kat. samal trgovec v Ljubljani, že predkaznovan;

sta kriva

da sta meseca julija in avgusta 1918 v Ljubljani verizno trgovala z mlom, s tem sta zakrivila pregrešek po § 23 1. 4. ces. nar. z dne 24. 3. 1917 štev. 131 drž. zak.

In se obsodita

po § 23 ces. nar. z dne 24. 3. 1917 štev. 131 drž. zak. z uporabo § 260 b k. z. vsak na tri tedne strogega zapora, poostrenega z trdim ležiščem na teden in vsak na 2000 K denarne globe oziroma v slučaju neizterljivosti na 20 dni zapora; po § 45 citirane naredbe se razglasi sodba v 4 ljubljanskih dnevnikih Slovenski Narod, Slovenec, Jugoslavija in Naprej na stroške obtožencev in nabije na občinski deski ljubljanski po § 44 iste naredbe na izgubo obrtnih pravic za eno leto pri obeh obtožencih; po § 389 k. p. r. morata povrniti stroške kazenskega postopanja solidarno, one izvršitve kazni pa vsak zase. Zasebni vdolženec Urbančič se po § 366 k. p. r. zavrača na pot civilne pravde.

Ljubljana, dne 24. junija 1919.

Vedernjak m. p.

P. n.

Sevnica, 15. januarja 1920.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem z danjšnjim dnevom prevzel v najem

Hotel „Triglav“ v Sevnici o. S.

in bodem istega dalje osebno vodil, ter mi bode glavna skrb tudi v nadalje cenjene goste v vsakom ozirom najboljše zadovoljiti.

V upanju, da me bode vsakovo občinstvo podpiralo, prosim za obilen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Matija Arh.

P. n.

Sevnica, 15. januarja 1920.

S predstoječim usojam si slavnemu občinstvu vljudno naznaniti, da sem oddal moje gostilniško podjetje

HOTEL „TRIGLAV“

g. M. Arhu v najem, kateri bode istega vodil nadalje v jednake obsegu.

Za tako mi obilno izkazano naklonjenost se vsem cenjenim gostom srčno zahvaljujem ter prosim, da ostanete tudi nadalje naklonjeni mojemu nasledniku.

Z odličnim spoštovanjem

Karel Zupana.